

Kovová stavebnica Vašek

Od roku 1888, kedy si dal nemecký inžinier Gustav Lilienthal stavebnicu, až po rok 1904, kedy Jaromír Vancl, duchovný otec známej stavebnice Merkur, zhotovil svoju prvú stavebnicu, sa objavilo vo svete viac než 200 výrobcov rôznych polytechnických stavebníc. Jedným z nich, nemeckou stavebnicou Märklin, ktorá bola cenovo náročná a dostupná prakticky iba v nemeckom pohraničí, sa inšpirovali bratia Vašekovci, ktorý rozbehli okolo roku 1935 v Prahe malý závod na výrobu kovových stavebníc.

Inšpirovali sa nemeckou predlohou do takej miery, že asi 90% súčiastok vykazovalo zhodu s výrobkami nemeckej firmy a obrázkové predlohy boli odkopírované takmer jedna k jednej.

Cenovo dostupnejšie stavebnice Vašek vykazovali nižšiu kvalitu, preto firma Märklin prehliadala činnosť svojho malého konkurenta (bratia Vašekovci zamestnávali asi 20 pracovníkov), pôsobiaceho na československom trhu, ktorý pre ňu nebol kvôli vysokým clám rentabilný.

V povojnovom období, z ktorého pochádza aj vystavená stavebnica, prišla firma Bratři Vaškové o svojho najväčšieho konkurenta, lebo Merkur obnovil svoju činnosť až v roku 1947. V roku bola firma nútená začlenená do družstva výrobcov hračiek IGRA a spolu so strojovým zariadením bola presťahovaná z pražských Vinohradov do mesta Slaný, kde pokračovala výroba až do roka 1960. Kvalita stavebníc bola už v tomto období veľmi nízka.

Stavebnicu, ktorá bude ako predmet mesiaca december vystavená do konca roka 2013, darovala múzeu Csilla Kopasz v roku 2007.

Mgr. Pavol Rusnák